

Øll ung skulu hava arbeiði ella útbúgving

Kreppan hevur rakt ungdóm okkara serliga hart. Tað eru sjálvsagt tey, ið eru uttan arbeiði og tey, ið eru noydd at rýma frá húsi og heimi og landi, ið eru verst fyri. Men tey ungu, sum ikki hava roynt seg á arbeiðsmarknaðinum eru sera illa fyri - og hava ringar vánir.

Tá vit tosa um ungdómsarbeiðsloysi, so snýr tað seg ikki bara um pengar. Greitt er, at tey ungu eru verri fyri, enn tey eldru arbeiðsleysu, sum hava »smakkað« arbeiðsmarknaðin - tey vita hvat tað er at hava eitt arbeiði. Men tey ungu, sum hava roynt at søkt arbeiði, men sum hava fingið fleiri hurðar slongdar í grónina, hava ikki eingang góð minni at bera arbeiðsmarknaðinum. Hetta er sera niðurbrotandi og hevur sera óhepnar avleiðingar við sær fyri framtíðina.

Tey ungu missa á henda hátt bæði hug og virðing fyri arbeiðsmarknaðinum. - Onkur

vil enn tá kalla tey fyri arbeiðsletingar. Men hetta er sera órættvíst.

Í danskari kanning herfyri kom fram, at stórir partur av fólkinum helt, at tey ungu sjálv høvdu skyld í ungdómsarbeiðsloysisnum. - Hetta segdu tey, hóast 300.000 danirgingu arbeiðsleysir!

Vit í SU fara at stríðast fyri, at ungdóminum verður veitt betri kor. Vit fara at gera hvat vit kunnu fyri at fáa setta í verk eina ungdómstrygd. Henda skal tryggja øllum ungum í ávísnum aldri rætt til arbeiði ella útbúgving. Vit halda tað vera sera umráðandi, at tey ungu verða aktiverað - tí hitt at ganga fyri einki er so drepanði.

Vit mugu síggja veruleikan í eyguni: Arbeiðsloysi er komið fyri at vera - í nógv ár í øllum førum. Tí eiga vit at gera alt fyri at minka um negativu avleiðingar.

Ungdómstrygðin er eitt høgt mál at seta sær. Vit

kunnu sjálvandi ikki tryggja øllum eina góða inntøku, men tað er alneyðugt at tey ungu í øllum førum sleppa í partíðar arbeiði, fáa útbúgvingartilboð av ymsum slag - ikki bert sum í dag, men eisini skipað í skeiðum og við ávísnum evnum. Málið er, at øll hava nakað at fara til - at lívið fær størri innihald.

Vit halda, at ungdómsarbeiðsloysi er eitt mál, ið álíggur okkum sum politiskt ungmannafelag at taka upp. Vit skulu tí gera okkara ítarsta fyri at ávirka landsstýrið til at arbeiða við hesum. - Vit hava ikki ráð at bíða eftir betri tíðum.

Á hvørjum ári leggjast alt fleiri ung afturat hagtølunum - vit kunnu so bert ímynda okkum skilið í ár 2010, tá vit kanska hava 3.000 fólk undir 30, sum ikki vita hvat tað er at arbeiða!!!

Tá er dekan ov seint at fara til verka.

SU

Felagið hjá norðurlendskum javnaðarungdómi 30 ár

Felagið hjá norðurlendskum javnaðarungdómi, FNSU, fer í ár at hátíðarhalda 30 ára stovningardagin. Tað var kortini í 1963, at javnaðarungmannafelagini í norðurlondum tóku seg saman í felagsskap. Men felagsskapurin skiftir leiðslu annaðhvørt ár, og er tí ætlanin hesaferð at hátíðarhalda stovningina í sambandi við kongressina, ið verður hildin í Oslo í juni mánað.

Seinastu tvey árin hevur norskur javnaðarungdómur havt leiðsluna, men komandi tvey árin skal svenskur javnaðarungdómur standa við hesi leiðslu.

Felagini eru sjálvsagt eldri enn so, men ikki fyrr enn fyrst í sekstíðunum varð gjørt av, at skipa samarbeiðið betur.

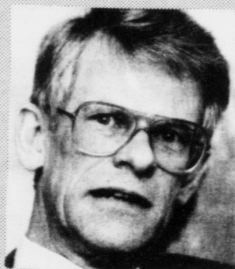
Tað var táverandi formaðurin í svenska javnaðarungmannafelagnum, Ingvar Carlsson, fyrrverandi forsætisráðharri, sum var fyrsti formaðurin. Hann røkti starvið fyrstu tvey árin, og gjørdist samstundis limur í svenska rikisdegnum við valið í 1964.

Sosialistisk Ungmannafelag í Føroyum hevur tó ikki verið limur í hesum fel-

ag frá stovningardegi, men gjørdist limur í 1978. Hóast tað, so vóru føroyingar við í norðurlenska arbeiðinum, men rættiliga skipað gjørdist viðurskiptini við hini norðurlandsku javnaðarungmannafelagini ikki fyrr enn SU hevði fingið limaskap.

Hetta samstarv hevur ment arbeiði hjá SU almikið. Vit hava eitt umboð í stjórnini í hesum felag, og hitta javnan leiðslurnar í brøðrafelagnum í hinum londunum. Tað er einki at ivast í, at hetta samarbeiði er sera gagnligt - serliga tá hugsað verður um, at hetta eru fólk, sum í framtíðini koma at mynda norðurlandsku javnaðarflokkarnar.

Men altjóða arbeiði hjá SU steðgar ikki í norðurlondum. - SU gjørdist fyri 7



Ingvar Carlsson var fyrsti formaðurin í felagnum hjá norðurlendskum javnaðarungdómi. Hetta var í árunum frá 1963 - 1965

árum síðani eisini limur í altjóða felagnum hjá javnaðarungdómi, International Union of Socialist Youth. Hóast figgjarviðurskiptini avmarka aktivitetimar í hesum felag, hava vit neyvt samskipti við javnaðarungdóm úr 87 av heimsins londum.

Tað er neyðugt - serliga hjá eini smátjóð sum Føroyum, at taka lut í so nógvum altjóða samarbeiði, sum til ber. Vit eiga at gera vart við okkum, har vit kunna...

Ajatolla Tordur

Kvinnan eigur sjálv at koma sær fram at í samfelagnum. Vit hava ikki brúk fyri javnstøðulógini - lógin »passiviserar« kvinnuna, vil hann vera við. Veruleikin er kortini hann, at kvinnan verður sett aftur um mannin í føroyska samfelagnum. Javnstøðulógin er eitt amboð, til at broyta okkara konservativa hugburð, sum ikki hóskar einum nútíðarsamfelag.



Týskvöldið var kjaksending í sjónvarpinum um javnstøðulógina. Lutakaramir vóru Hanna Joensen, formaður í javnstøðunevndini og Tordur Niclasen, tingmaður.

Ikki kann sigast, at hyggjarin fekk nógv at vita um lógina og avleiðingar av henni, so lítið var skilið í kjakinum. Sjónvarpsstjórin átti at skipa eina slíka sending betur - ikki latið tvey fólk á henda hátt sita og munnhøgga. Hatta er undir alt lágmærk.

At gjørt sendingina meiri áhugaverða, so kundu eisini onnur fólk verið við í kjakinum. Hvussu hevði tað verið, at havt onkran kvinnuligan politikkara við? Ella hvat við at spurt Lisbeth Petersen um, hví hon sum innkamað sambandskona kann taka undir við slíkari lóg? Ella hvat við at spurt Birgir Danielssen? - Vit mugu av sonnum taka hatin av fyri honum. Hann visir við hesi avgerð, at hann ikki er so smalsporaður, sum borgarligir tingmenn annars - serliga tá hugsað verður um arbeiðsroyndir hansara og aldur!

Men burtusæð frá tí:

Tordur fæddi fram, at javnstøðulógin »passiviserar« kvinnuna. Hann visti á, at kvinnur sjálvar eiga at syrgja fyri, at blíva valdar í ráð og nevndir, almennar sum privatar. Hann gjørdi eisini mun á, at á almennum arbeiðsplássum skal vera javnstøða, men ikki á privat-um arbeiðsplássum.

Sum rættur borgarligur politikari, gongur hann inn fyri, at arbeiðsgevarin »eigur« arbeiðsmegina og kann skalta og valta við henni, sum honum lystir.

Hetta eru kend sjónarmið. Men hetta eru als ikki sjónarmið, sum

vit kunnu taka undir við. Eingin arbeiðsgevari - hvørki almennur ella privatur »eigur« arbeiðsmegina. Vit eru øll sjálvstøðug menniskju og skulu øll sleppa at vera tað. Sum arbeiðstakarar hava vit arbeiðsmegina at selja - hana eiga vit. Tí er tað at vit kunnu seta arbeiðsgevarnum krøv. Hetta er tað, sum fakfeløg nú í mannaminni hava stríðst fyri. Og tað hevur eydnast at vinna betri kor, men kvinnan í føroyska samfelagnum hevur ikki enn vunnid somu sømdir, sum menn. Til hetta skal javnstøðulógin vera eitt amboð!

Talvan niðanfyrir visir, í hvussu stóran mun kvinnur eru umboðar í norðurlandsku tingunum. Henda talva man eisini siga nakað nógv um, hvussu kvinnur annars eru umboðaðar í norðurlandsku samfeløgum sum heild. Týðuligt er, at vit eru eftirbátur.

Sum hyggjari hevði tú uttan iva meiri sympati við sjónarmiðnum hjá advokatinum í innslagnum og Honnu.

Ít er at skilja, hví Tordur man vera so hart ímóti javnstøðulógini. Kanska tað er av átrúarligum ávum, hóast hann ikki beinleiðis kom inn upp á tað. Men religiøsir fundamentalistar í føroyskum politikki plaga at kappast um at framfæra, at kvinnur ikki eiga sama rætt í samfelagnum, sum menn.

Lógin er nú loksins samtykt - og verður ikki tikin av aftur. Vit mugu so bert vóna, at samfelagið gerst rættvisari - og at tingmenn ikki fáa alt ov stórar sálartrupuleikar, um helmingurin av tingmonnum eftir valið í heyst vera kvinnur...

So nógvar kvinnur eru í norðurlandsku tingunum

Danmark	33,7%
Føroyar	9,4%
Grønland	18,5%
Finnland	38,5%
Áland	13,3%
Ísland	23,8%
Noreg	39,4%
Svøríki	33,0%

Tørvur okkum fleiri kvinnur á ting - ella hava vit nóg góða javnstøðu???